

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd — RP 127/2021 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om grundläggande utbildning, lagen om yrkesutbildning, gymnasielagen och lagen om utbildning som handleder för examensutbildning

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om grundläggande utbildning, lagen om yrkesutbildning, gymnasielagen och lagen om utbildning som handleder för examensutbildning (RP 127/2021 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kulturutskottet (KuUB 1/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur ändringarna i disciplinbestämmelserna påverkar verksamheten hos utbildningsanordnarna och hur elevvårdstjänsterna fungerar i en situation där en elev eller studerande har förvägrats rätt till undervisning och lämnar en utredning om detta till kulturutskottet före utgången av 2022.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 36 c och 42 e §, sådana de lyder, 36 c § i lag 477/2003 och 42 e § i lag 959/2015,
ändras 5 § 1 mom., 29 § 7 mom., 35 § 2 mom., 36 § 1 och 3 mom., 36 a § 1 och 2 mom., 36 h §, det inledande stycket i 42 § och 42 § 3 punkten samt 42 a och 42 b §,
av dem 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1216/2020, 29 § 7 mom. och 36 h § sådana de lyder i lag 1267/2013, 36 § 1 och 3 mom. samt 36 a § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 477/2003, det inledande stycket i 42 § och 42 § 3 punkten samt 42 b § sådana de lyder i lag 959/2015 och 42 a § sådan den lyder i lag 831/2019, samt

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd

fogas till lagen en ny 3 a § och till 42 §, sådan den lyder i lagarna 959/2015 och 1216/2020, ett nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Tillämpningsområde och mål

3 a §

Barnets bästa

Vid planering och anordnande av samt beslutsfattande om grundläggande utbildning ska barnets bästa i första hand beaktas.

5 §

Annan utbildning och verksamhet

Kommunen kan ordna förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och, i den omfattning kommunen beslutar, flexibel grundläggande utbildning för årskurserna 7—9. Kommunen beslutar om ordnande av grundläggande utbildning för vuxna.

29 §

Rätt till en trygg studiemiljö

Skolans lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i studiemiljön eller under skolvägen och som kommit till hans eller hennes kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den elev som misstänks för detta och för den elev som utsatts för detta.

35 §

Elevens skyldigheter

En elev ska utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt. En elev ska låta bli att mobba eller diskriminera samt handla så att eleven inte äventyrar andra elevers, skolgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa.

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd

36 §

Disciplin

En elev som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk kan ges högst två timmars kvarsittning eller en skriftlig varning. Om förseelsen är allvarlig eller om eleven fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter att ha fått kvarsittning eller en skriftlig varning, kan eleven avstängas för högst tre månader. Skriftlig varning och avstängning för viss tid är disciplinära åtgärder.

En elev kan förvägras rätt att delta i undervisningen högst för den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blir lidande av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande uppförande. Eleven kan på ovannämnda grunder förvägras rätt att delta i undervisningen också följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster och stödja en trygg återgång till undervisningen. Under den tid som eleven förvägrats att delta i undervisningen ska det som sådan elevvård som avses i 36 h § för eleven ordnas möjlighet till ett personligt samtal med elevvårdens psykolog eller kurator. Dessutom ska det för eleven ordnas sådant annat stöd som eleven behöver under den tid som eleven förvägrats att delta i undervisningen och när eleven återvänder till undervisningen. För eleven utarbetas en plan för att stödja återgången till undervisningen.

36 a §

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av avstängning

Innan en elev ges kvarsittning, ges en skriftlig varning eller avstängs för viss tid, ska den handling eller försummelse som åtgärden grundar sig på preciseras, eleven höras samt annan behövlig utredning skaffas. Utbildningsanordnaren ska när den överväger disciplinära åtgärder beakta gärningens art samt elevens ålder och utvecklingsnivå. Innan beslut fattas om en disciplinär åtgärd ska elevens vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. I fråga om andra åtgärder enligt 36 § ska elevens vårdnadshavare underrättas, och om att eleven förvägras undervisning ska dessutom den myndighet som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där skolan är belägen underrättas vid behov. Beträffande avstängning för viss tid och skriftlig varning ska ett beslut meddelas och andra åtgärder enligt 36 § ska registreras.

Utbildningsanordnaren ska ordna undervisningen så att den elev som har avstängts för en viss tid inte blir efter i de framsteg som elevens årskurs och undervisningsgrupp gör. För den avstängda eleven utarbetas en individuell plan utifrån läroplanen och undervisningen genomförs och inläringen följs enligt denna plan. Eleven och elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare ska ges tillfälle att delta i utarbetandet av en sådan individuell plan som grundar sig på läroplanen och som avses i detta moment.

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd

36 h §

Elevvård i samband med disciplinära åtgärder och tillrättavisning

Utbildningsanordnaren ska se till att behövlig elevvård ordnas för en elev som är föremål för en sådan disciplinär åtgärd som avses i 36 § 1 mom. eller som har förvägrats rätt att delta i undervisningen med stöd av 36 § 2 eller 3 mom. för resten av arbetsdagen och högst nästkommande arbetsdag. Eleven får inte lämnas utan tillsyn efter verkställigheten av de åtgärder som avses i 36 § 2 och 3 mom.

42 §

Begäran om omprövning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, får omprövning av beslut som avses i denna lag begäras hos regionförvaltningsverket, om beslutet gäller

3) ordnande av särskilt stöd enligt 17 § och tolknings- och biträdestjänster, övriga undervisningstjänster och särskilda hjälpmedel enligt 31 § som ingår i särskilt stöd,

Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

42 a §

Sökande av ändring i förvaltningsdomstol

Beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning och andra beslut som meddelats med stöd av denna lag, med undantag för beslut om morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt 8 a kap., får överklagas genom besvär i förvaltningsdomstol. Vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

42 b §

Tid för sökande av ändring

Begäran om omprövning hos regionförvaltningsverket i ett ärende som avses i 42 §, besvär i förvaltningsdomstol över ett beslut med anledning av en begäran om omprövning som avses i 42 § och besvär över ett beslut som gäller en skriftlig varning till en elev samt avstängning för viss tid ska anföras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Ärenden som avses i denna paragraf ska behandlas skyndsamt.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om yrkesutbildning (531/2017) 88 §,
ändras 2 § 2 mom., 85 § 4 mom., 93 § 1, 2, 4 och 5 mom. samt 94 § 2 mom., samt
fogas till 80 § ett nytt 6 mom. och till 109 § ett nytt 6 mom. som följer:

2 §

Syftet med yrkesinriktade examina och yrkesutbildning

Målet för den utbildning som avses i denna lag är dessutom att stödja de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och samhällsmedlemmar och att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver med tanke på förutsättningarna för fortsatta studier, yrkesutveckling, fritidsintressen och en mångsidig personlighetsutveckling. Vid planering och anordnande av samt beslutsfattande om utbildning för studerande som inte fyllt 18 år ska barnets bästa i första hand beaktas.

80 §

Rätt till en trygg studiemiljö

Läroanstaltens lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i studiemiljön eller under skolvägen och som kommit till hans eller hennes kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den studerande som misstänks för detta och för den studerande som utsatts för detta.

85 §

Disciplin

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller för en person som arbetar vid läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av den studerandes våldsamma eller hotfulla beteende eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande. Under den tid som den studerande förvägrats att delta i undervisningen ska det som sådan studerandevård som avses i 99 § för den studerande ordnas möjlighet till ett personligt samtal med studerandevårdens psykolog eller kurator. Dessutom ska det för den studerande ordnas sådant annat stöd som den studerande behöver under

Riksdagens svar RSV 9/2022 rd

den tid som den studerande förvägrats att delta i undervisningen och när denne återvänder till undervisningen. För den studerande utarbetas en plan för att stödja återgången till undervisningen.

93 §

Förfarandet i ärenden som gäller indragning och återställande av studierätten och i disciplinärenden

Beslut om skriftlig varning till en studerande fattas av rektorn. Beslut om indragning och återställande av studierätten, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende och avhållande från studierna fattas av ett av utbildningsanordnaren tillsatt kollegialt organ. I fråga om en läropliktig som deltar i utbildning som ordnas av en registrerad sammanslutning eller stiftelse enligt denna lag fattas dock beslut om indragning och återställande av studierätten, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende och avhållande från studierna, på framställning av rektorn, av ett kollegialt organ som tillsatts av kommunen på utbildningsanordnarens hemort. Kommunens kollegiala organ ska delge utbildningsanordnaren beslutet. I fråga om andra läropliktiga än de som avses i läropliktslagen får rektorn, om utbildningsanordnaren så har beslutat, bestämma att en studerande för högst tre månader ska avstängas eller sägas upp från internatboendet.

I det kollegiala organ som avses i 1 mom. ska det ingå representanter för åtminstone utbildningsanordnaren, studerandevården, lärarna, arbetslivet och de studerande. Utbildningsanordnaren eller kommunen utser organets ordförande och övriga medlemmar för högst tre år i sänder. I ett ärende som gäller indragning eller återställande av studierätten ska utbildningsanordnaren eller kommunen till organet dessutom utse en representant för den studerandes utbildningsavtalsarbetsplats eller, i fråga om läroavtalsutbildning, en representant för arbetsgivaren. Till ordförande för organet ska någon annan medlem utses än den som företräder de studerande. Den medlem som företräder de studerande ska ha fyllt 15 år. Den medlem som företräder de studerande har rätt att närvara och yttra sig på organets möten. Organets röstberättigade medlemmar handlar under tjänsteansvar. Närmare beslut om organets sätt att arbeta och fatta beslut fattas av utbildningsanordnaren eller kommunen. Två eller flera utbildningsanordnare kan också ha ett gemensamt organ.

Innan en studerande avstängs från läroanstalten, sägs upp från internatboendet eller ges en skriftlig varning ska den handling eller försummelse som är orsaken till den disciplinära åtgärden specificeras, behövlig utredning inhämtas och den studerande ges tillfälle att bli hörd. Innan en studerande avstängs från läroanstalten eller sägs upp från internatboendet ska också den studerandes vårdnadshavare höras. Den studerandes vårdnadshavare ska underrättas om andra åtgärder enligt 85 §. När en disciplinär åtgärd övervägs ska gärningens art samt den studerandes ålder och utvecklingsnivå beaktas.

Beträffande disciplinära åtgärder, indragning av studierätten och avhållande från studierna ska ett skriftligt beslut meddelas, och åtgärder enligt 85 § 3 och 4 mom. ska registreras.

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd

94 §

Studerandes skyldigheter

Den studerande ska utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt. Den studerande ska låta bli att mobba eller diskriminera samt handla så att den studerande inte äventyrar andra studerandes, läroanstaltsgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa.

109 §

Rätt att få uppgifter i ärenden som gäller studerande

Utbildningsanordnaren ska trots sekretessbestämmelserna lämna ett sådant kollegialt kommunalt organ som avses i 93 § 1 mom. de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som hör till uppgifterna enligt den bestämmelsen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av gymnasielagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i gymnasielagen (714/2018) 41 § 4 mom. samt 44 och 52 §,
ändras 2 § 2 mom., 30 § 2 mom., 41 § 1 och 3 mom., rubriken för 42 § och 42 § 1 och 4 mom.,
50 och 51 § samt 54 § 1 mom.,
av dem 41 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1217/2020, samt
fogas till 40 § ett nytt 7 mom. som följer:

2 §

Gymnasieutbildningens syfte

Syftet med gymnasieutbildningen är att stödja de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och aktiva samhällsmedlemmar samt att ge dem sådana kunskaper, färdigheter och beredskaper som de behöver i arbetslivet, för fritidsintressen och för en allsidig personlighetsutveckling. Därtill är syftet med utbildningen att ge de studerande beredskap för livs-

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd

långt lärande och för att utveckla sig själva kontinuerligt. Vid planering och anordnande av samt beslutsfattande om utbildning för studerande som inte fyllt 18 år ska barnets bästa i första hand beaktas.

30 §

Den studerandes skyldigheter

Den studerande ska utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt. Den studerande ska låta bli att mobba eller diskriminera samt handla så att den studerande inte äventyrar andra studerandes, läroanstaltsgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa. Bestämmelser om disciplin finns i 7 kap.

40 §

Rätt till en trygg studiemiljö

Läroanstaltens lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i studiemiljön eller under skolvägen och som kommit till hans eller hennes kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den studerande som misstänks för detta och för den studerande som utsatts för detta.

41 §

Disciplin

En studerande som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen eller gör sig skyldig till fusk kan ges en skriftlig varning. Om förseelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter en skriftlig varning, kan den studerande avstängas från läroanstalten för viss tid, dock högst ett år, samt sägas upp från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna. De ovan angivna åtgärderna är disciplinära åtgärder. En läropliktig kan dock avstängas från läroanstalten för högst tre månader. Bestämmelser om fullgörande av läroplikten under tiden för avstängning för viss tid finns i 8 § i läropliktslagen.

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller för en person som arbetar vid läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av den studerandes våldsamma eller hotfulla beteende eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras oskäligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande. Under den tid som den studerande förvägrats att delta i undervisningen ska det som sådan studerandevård som avses i 32 § för den studerande ordnas möjlighet till ett personligt samtal med studerandevårdens psykolog eller kurator. Dessutom ska det för den studerande ordnas sådant annat stöd som den studerande behöver under den tid som den studerande förvägrats att delta i undervisningen och när denne återvänder till undervisningen. För den studerande utarbetas en plan för att stödja återgången till undervisningen.

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd

42 §

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av disciplinära åtgärder

Innan ett beslut enligt 41 § 1 mom. fattas ska den handling eller försummelse, eller det miss-tänkta brott eller den omständighet som hänför sig till detta och som åtgärden grundar sig på pre-ciseras, den studerande höras samt annan behövlig utredning skaffas. Utbildningsanordnaren ska när den överväger disciplinära åtgärder beakta gärningens art samt den studerandes ålder och ut-vecklingsnivå. Innan beslut om en disciplinär åtgärd fattas ska den studerandes vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. I fråga om andra åtgärder enligt 41 § ska den studerandes vårdnadshavare underrättas och om att den studerande förvägras undervisning ska dessutom den myndighet som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där läroanstalten är belägen underrättas vid behov. Beträffande åtgärder enligt 41 § 1 mom. ska ett beslut meddelas och åtgärder enligt 41 § 2 och 3 mom. ska registreras.

Beslut om avstängning från läroanstalten, uppsägning från elevhemmet och tilldelande av en skriftlig varning fattas av ett behörigt kollegialt organ hos utbildningsanordnaren eller, i enlighet med utbildningsanordnarens beslut, av rektorn. Rektorn kan ges behörighet att besluta om av-stängning från läroanstalten eller uppsägning från elevhemmet för en tid av högst tre månader. Rektorn kan dock inte ges behörighet att besluta om avstängning från läroanstalten för viss tid av en läropliktig som avses i läropliktslagen.

50 §

Sökande av ändring i förvaltningsdomstol

Beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning och andra beslut som med-delats med stöd av denna lag får överklagas genom besvär i förvaltningsdomstol. Vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

51 §

Tid för sökande av ändring

Begäran om omprövning hos regionförvaltningsverket i ett ärende som avses i 49 §, besvär över ett beslut med anledning av en begäran om omprövning som avses i 49 § samt besvär över ett beslut som gäller en varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid eller upp-sägning från elevhemmet för viss tid eller slutgiltigt ska anföras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd

54 §

Besvärsförbud

Andra beslut som fattats med stöd av 41 § än beslut som gäller varning, avstängning från läroanstalten för viss tid eller uppsägning från elevhem får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om utbildning som handleder för examensutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utbildning som handleder för examensutbildning (1215/2020) 2 §, 20 § 2 mom. och 26 § 1 mom. som följer:

2 §

Utbildningens mål

Den utbildning som handleder för examensutbildning ger den studerande färdigheter att söka till gymnasieutbildning eller yrkesinriktad examensutbildning, orienterar den studerande i utarbetandet av en plan för fortsatta studier och arbetsliv och stärker den studerandes förutsättningar att slutföra gymnasieutbildningens lärokurs och avlägga studentexamen efter den eller att avlägga yrkesinriktad examen. Vid planering och anordnande av samt beslutsfattande om utbildning för studerande som inte fyllt 18 år ska barnets bästa i första hand beaktas.

20 §

Den studerandes skyldigheter

Den studerande ska utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt. Den studerande ska låta bli att mobba eller diskriminera samt handla så att den studerande inte äventyrar andra studerandes, läroanstaltsgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa.

Riksdagens svar RSv 9/2022 rd

26 §

Tillämpning av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning

Vid ordnandet av handledande utbildning tillämpas vad som i lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen eller lagen om yrkesutbildning för den berörda anordnarens del föreskrivs om undervisningens offentlighet, försök, utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter för specialundervisning eller särskilt stöd, elev- och studerandevård, personal, samarbete med studerandenas vårdnadshavare, elev- och studerandekår, utvärdering av utbildningen samt sekretess och behandling av personuppgifter, om inte något annat föreskrivs i lag. Dessutom tillämpas vad som när det gäller utbildningsanordnaren i fråga föreskrivs om disciplin och därmed sammanhängande förfaranden i 36, 36 a, 36 b och 36 d—36 g § i lagen om grundläggande utbildning, med undantag av bestämmelserna om kvarsittning, och i 40—43 och 45—48 § i gymnasielagen och 80, 85—87, 89—93 och 115 § i lagen om yrkesutbildning samt vad som i nämnda lagar föreskrivs om sökande av ändring i ärenden som gäller disciplinära åtgärder. Om utbildningen ordnas av kommunen utan tillstånd att ordna utbildning, tillämpas i fråga om det som anges i detta moment vad som i lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om saken. Med avvikelse från det som föreskrivs ovan i detta moment tillämpas på förvägrande av rätt att delta i undervisning vad som i lagen om yrkesutbildning föreskrivs om förvägrande.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 23.2.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare